

Diverzita ve společnosti – sociální inkluze/ exkluze

Sociální inkluze

Protiklad sociálního vyloučení?

- Exkluze, marginalizace

Sociální koheze, integrace

Sociologická teorie kapitálu (dle Bourdieu)

Evropská komise – sociální inkluze je proces

Dimenze sociální inkluze (dle Woodward a Kohli, 2001)

Přístupy k sociálnímu začleňování

- Redistributivní
- Integrativní
- Moralizující

V sociální politice funguje kombinace všech přístupů.

Sociální inkluze je jakási „vize“ evropské sociální politiky

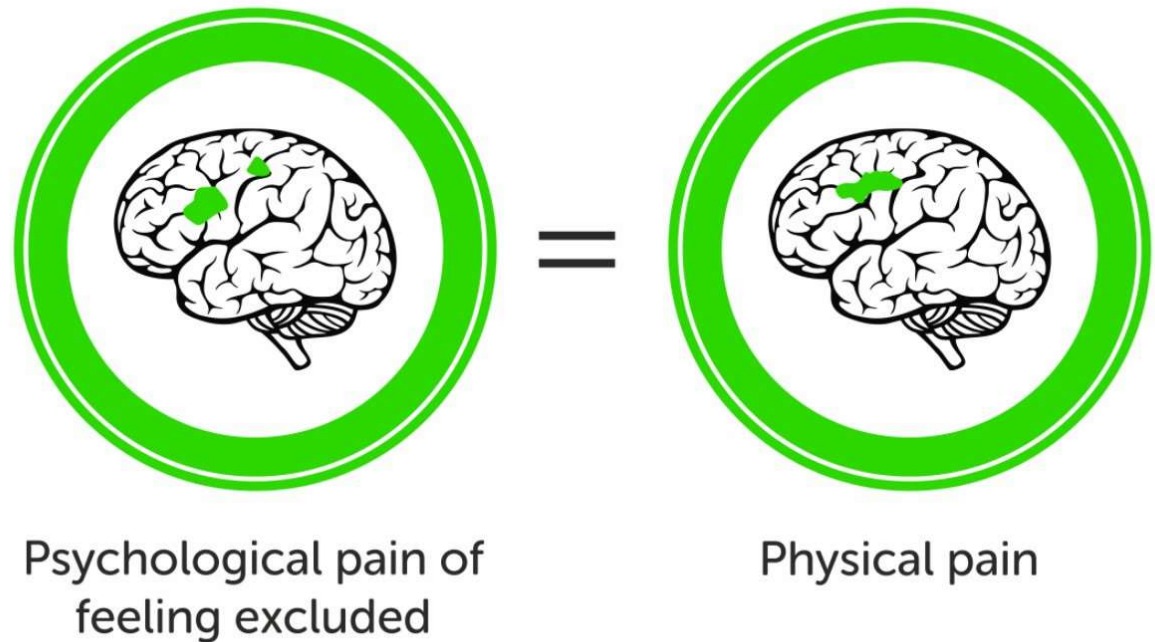

-
- **Inkluze** je, když se lidé cítí **oceňovaní, angažovaní a přijímaní** ve své skupině a v širší organizaci bez tlaku na přizpůsobení se a jsou zakotveni ve svých hodnotách a očekáváníích.
  - Inkluzivní organizace podporují studenty/zaměstnance bez ohledu na jejich původ nebo životní okolnosti tak, aby se **jim dařilo**.

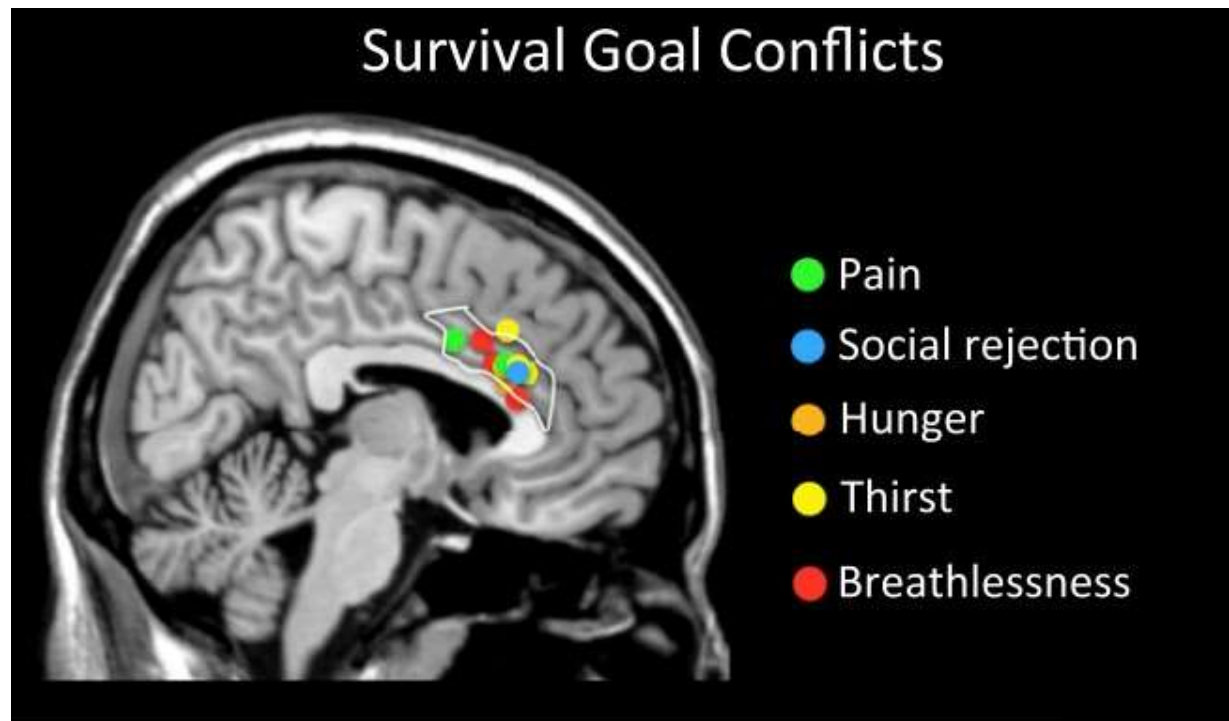
Co říká věda o exkluzi?

- *Eisenberger, Lieberman and Williams (2003)*
- *The dorsal anterior cingulate cortex is selective for pain: Results from large-scale reverse inference*

Co říká věda o vyloučení?

- *Lieberman & Eisenberger (2015)*
- *The dorsal anterior cingulate cortex is selective for pain: Results from large-scale reverse inference, University of California*

Náš vzdělávací systém

Inkluzivní vzdělávání v boji proti sociální exkluzi

- Individualistický přístup
- Strukturní přístup

"Pokud budete soudit rybu podle její schopnosti šplhat na strom, tak bude celý život věřit tomu, že je hloupá." - Albert Einstein

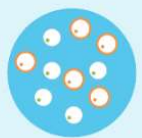
Význam inkluze ve vzdělávání

Sociální začlenění na trh práce a do dalších spol. struktur

Vzdělání formuje svobodně uvažující občany, nástroj proti vyloučení

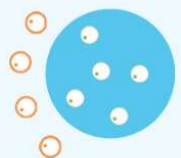
Všem bez rozdílu (již od 17.stol.) – participativní rovný přístup

ZÁKLADNÍ MOŽNÉ PŘÍSTUPY KE VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ

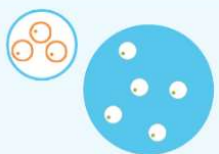
INKLUZE

Děti s podpůrnými opatřeními se, pokud je to možné, vzdělávají v běžné třídě společně se všemi dětmi.

exkluze

Děti s postižením, nespňující (ale případně i splňující) kritéria, která více či méně svobodně vymezí nějaká vyšší instance, se kompletně vyloučí ze vzdělávání.

segregace

Děti, které se mají vzdělávat, se rozdělují podle předem vymezených kritérií na určité podskupiny.

integrace

Nadále existují vedle sebe rozdílné podskupiny, ale děti s postižením mohou - s určitou podporou - navštěvovat běžné školy.

Sociálně znevýhodněné skupiny

- Kdo je sociálně znevýhodněný?
- Hledání definice: široké pojetí
- Školství
- Počet osob sociálně znevýhodněných $\uparrow$ x LP/pokrok
- Sociální anomie (asymetrie hodnot) x tržně orientovaný ekonomický model

Migrující
cizinci,
Romové, ...

Intervence sociální pedagogiky:

- Poradenství
- Podpora
- Aktivizace
- Volnočasové aktivity s dětmi
- Vzdělávání
- Multikulturní výchova
- Výchova k toleranci – projekty a programy pro veřejnost

Možnosti a požadavky na změnu

- Investice do včasné péče

Co Vás k tématu napadá?

EQUALITY

EQUITY

REALITY

Literatura:

- Bourdieu. P. Teorie jednání. Praha: Karolinum, 1998
- Slepíčková, L. Sociální exkluze, sociální inkluze a vzdělávání. In Bartoňová, M., Vítková, M. et al. Inkluzivní vzdělávání v podmínkách současné české školy. Brno: Masarykova univerzita, 2010.
- Mareš, P. Sirovátka T. Sociální vyloučení (exkluze) a sociální začlenování (inkluze) - koncepty, diskurz, agenda. Sociologický časopis, vol. 2, 2008. s. 271-294

